

2024-02-29
S2022/03576
S2023/02842
S2024/00482 (delvis)

Socialdepartementet

Adressater: Se bilaga

Uppdrag att ta fram förslag till en nationell strategi, handlingsplan och kunskapsunderlag inom allergiområdet

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen och Livsmedelsverket i uppdrag att ta fram ett förslag till en nationell strategi och tillhörande handlingsplan inom allergiområdet i syfte att säkerställa en preventiv, effektiv och jämlik allergivård i hela landet.

I uppdraget ingår att kartlägga ansvarsfördelningen mellan myndigheter inom ramen för strategin och identifiera samordningsbehov inom området matallergi samt området IgE-förmedlad allergi. I uppdraget ingår också att identifiera om ytterligare områden, utöver matallergi och IgE-förmedlad allergi, bör ingå i den nationella strategin och i så fall hur dessa kan implementeras i det pågående arbetet.

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) ska ta fram en evidenskartan för allergi. SBU ska också ta fram kunskapsunderlag till Socialstyrelsen som grund för ett nationellt kunskapsstöd inom allergi.

Socialstyrelsen ska, utifrån SBU:s evidenskartan och kunskapsunderlag, ta fram ändamålsenligt kunskapsstöd.

I uppdraget ingår också att analysera tillgången till kvalificerad kompetens på allergiområdet och utmaningar avseende kompetensförsörjningen på nationell nivå. I den delen av uppdraget ska myndigheterna använda kunskap från det vid Socialstyrelsen tillhörande Nationella vårdkompetensrådet och samverka med för uppdraget berörda professionsorganisationer både inom primärvård och specialiserad vård.

Socialstyrelsen ska när uppdraget utförs föra dialog med regionernas nationella system för kunskapsstyrning.

Socialstyrelsen och SBU ska samverka med Livsmedelsverket i de delar som berör matallergi.

Livsmedelsverket och Socialstyrelsen ska gemensamt redovisa den del av uppdraget som handlar om en nationell strategi inklusive handlingsplan som tydliggör olika myndigheters ansvarsområden och identifierar samordningsbehov inom området allergi senast den 31 januari 2026. En gemensam delredovisning med en plan för genomförandet av arbetet ska lämnas senast den 31 augusti 2024 till Regeringskansliet (Socialdepartementet och Landsbygds- och infrastrukturdepartementet). Ytterligare en gemensam delredovisning ska lämnas senast den 31 januari 2025 till Regeringskansliet (Socialdepartementet och Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

SBU ska senast den 31 augusti 2024 lämna en delredovisning av den del av uppdraget som avser evidenskarta för allergi till Regeringskansliet (Socialdepartementet och Landsbygds- och infrastrukturdepartementet). SBU ska senast den 31 augusti 2025 ha färdigställt kunskapsunderlag till Socialstyrelsens arbete med ett nationellt kunskapsstöd inom allergi.

Socialstyrelsen ska senast den 5 april 2026 redovisa det nationella kunskapsstödet till Regeringskansliet (Socialdepartementet och Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2024 använda 2 500 000 kronor. Livsmedelsverket får under 2024 använda 1 500 000 kronor för uppdraget. Statens beredning för medicinsk och social utvärdering får under 2024 använda 1 500 000 kronor för uppdraget.

Medlen ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2024 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 38 Kvalitetshöjande insatser i hälso- och sjukvården.

Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast 1 december 2024.

Medel som inte har använts ska återbetalas senast den 31 mars 2025 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Bakgrund

Den 25 augusti 2022 gav regeringen Socialstyrelsen och Livsmedelsverket ett uppdrag att genomföra en förstudie för att utveckla det förebyggande arbetet inom allergiområdet, samt för att främja en jämlik vård inom området (S2022/03576). Vidare skulle Livsmedelsverket identifiera vilka utvecklingsområden det finns gällande myndighetens arbete med säkra livsmedel. Socialstyrelsen och Livsmedelsverket har i sin redovisning av uppdraget identifierat behov av ny kunskap och ytterligare åtgärder för hur det förebyggande arbetet, som även inkluderar säkra livsmedel inom allergiområdet kan utvecklas. Förslagen handlar även om hur en mer jämlik vård kan främjas inom området.

Tillgången till rätt kompetens är grundläggande för att kunna erbjuda en god och jämlik vård. Kompetensförsörjningen är en stor utmaning inom allergiområdet mot bakgrund av svårighet att rekrytera nya ST-läkare och kommande pensionsavgångar bland allergologer.

Planeringsförutsättningarna för att förbättra kompetensförsörjningen av allergologer behöver därför stärkas. För att vården ska kunna erbjudas på mest ändamålsenliga nivå är det också av vikt att samarbetet mellan primärvård och specialiserad allergologivård fungerar bra för att möjliggöra ett tillgänglig, kunskapsbaserat och personcentrerat emottagande med god kontinuitet.

Närmare om uppdraget

I uppdraget till Socialstyrelsen och Livsmedelsverket att ta fram ett förslag till en strategi för allergiområdet ingår att formulera övergripande mål som främjar och tydliggör allergivården utifrån ett patientperspektiv. Detta omfattar det förebyggande arbetet, tillgången till säkra livsmedel samt effektiv och jämlik vård i hela landet. I uppdraget ingår också att lämna förslag på hur målen ska följas upp utan att bidra till en ökad administrativ börda för medarbetare i vården.

I arbetet med att ta fram en sådan nationell strategi och handlingsplan, ska myndigheterna ta hänsyn till underlagen som myndigheterna har tagit fram inom ramen för den tidigare genomförda förstudien, samt komplettera med för ändamålet relevant kunskap om övrig allergi och om kompetensförsörjning inom vårdkedjan och kompetenshöjning inom livsmedelskedjan.

Inom ramen för uppdraget ska en dialog föras genom partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning samt med andra relevanta aktörer, exempelvis Svensk Förening För Allergologi (SFFA), Svensk förening för allmänmedicin (SFMA) och föreningar för övriga berörda kliniska medicinska specialiteter (t.ex. barn, hud, gastroenterologi), företrädare för livsmedelsföretag och Astma- och allergiförbundet.

På regeringens vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Erika Borgny

Bilaga 1

Fortsättning adressater

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Livsmedelsverket
Box 622
751 26 Uppsala

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering
Box 6183
102 33 Stockholm

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Statsrådsberedningen/Internrevision
Kammarkollegiet
Asthma- och allergiförbundet
Svensk Förening För Allergologi (SFFA)
Svensk förening för allmänmedicin (SFMA)